

Департамент культури, туризму, національностей та релігій
Запорізької обласної державної адміністрації
Комунальний заклад «Запорізький фаховий музичний коледж ім. П.І. Майбороди»
Запорізької обласної ради

ПОЛОЖЕННЯ

*про навчально-методичне забезпечення
освітньо-професійних програм*
у комунальному закладі
«Запорізький фаховий музичний коледж ім. П.І. Майбороди»
Запорізької обласної ради

Розглянуто та схвалено
Педагогічною радою
КЗ ЗФМК
ім. П.І. Майбороди ЗОР
протокол засідання
від «18» 12 2023р.
№ 3

Голова педагогічної ради
ЗФМК ім. П.І. Майбороди
Сергій Пелюк
Сергій Пелюк

Введено в дію
наказом директора
від «18» 12 2023р. № 270-оск

1. Загальні положення

1.1. Положення про навчально-методичне забезпечення освітньо - професійних програм (далі – Положення) визначає склад і порядок погодження навчально-методичних комплексів дисциплін, практик, атестацій у комунальному закладі «Запорізький фаховий музичний коледж ім.П.І.Майбороди» Запорізької обласної ради (далі – Коледж). Вимоги цього Положення обов'язкові для всіх педагогічних працівників Коледжу.

1.2. Навчально-методичне забезпечення освітньо – професійних програм в Коледжі визначається стандартом фахової передвищої освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво», нормативно-правовими актами, нормативними актами Коледжу щодо забезпечення освітнього процесу та відповідають Постанові КМУ «Про затвердження Ліцензійних умов освітньої діяльності» від 30.12.2015 №1187 (зі змінами).

1.3. Навчально-методичне забезпечення освітньо – професійної програми складається з навчально-методичних комплексів її компонентів (навчальних дисциплін), практик, кваліфікаційних іспитів.

1.4. Навчально-методичний комплекс (НМК) – це система нормативних документів, навчально-методичних матеріалів, засобів контролю, яка забезпечує можливість опанування здобувачем фахової передвищої освіти компонентів освітньо - професійної програми (ОПП) відповідно до розробленої викладачем технології навчання та оцінювання досягнутих здобувачем освіти результатів навчання.

1.5. НМК компонентів освітньо - професійної програми повинні відповідати стандарту фахової передвищої освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво», цілям освітньо - професійної програми, (робочому) навчальному плану; забезпечувати розроблену педагогічним працівником технологію навчання та досягнення здобувачем фахової передвищої освіти запланованих результатів навчання.

1.6. НМК розробляються для всіх освітніх компонентів ОПП.

1.7. Матеріали НМК розробляються державною мовою.

1.8. Навчально-методичне забезпечення ОПП повинно бути загальнодоступним для здобувачів фахової передвищої освіти. Студенти мають бути поінформовані про наявність такого навчально-методичного забезпечення.

1.9. НМК є одним з елементів системи забезпечення якості освіти у Коледжі.

1.10. Коледж має право самостійно вирішувати питання складу навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, враховуючі специфіку закладу, галузь знань та спеціальність.

2. Складові навчально-методичного забезпечення освітньо-професійної програми.

До складових навчально-методичного забезпечення, які розробляються Коледжем, належать:

- освітньо-професійні програми;
- навчальні плани (робочі навчальні плани);
- програми навчальних дисциплін;
- робочі навчальні програми;
- інструктивно-методичні матеріали до практичних, індивідуальних занять;
- індивідуальні семестрові завдання для самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни;
- матеріали комплексних контрольних робіт з дисциплін;
- методичні матеріали з написання курсових;
- програми з практик;
- підручники та навчальні посібники;
- критерії оцінювання знань, умінь та навичок студентів з навчальних дисциплін;

- завдання для контрольних робіт з навчальних дисциплін для перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу;
- завдання для проведення екзамену (комплект екзаменаційної документації), диференційованого заліку;
- комплект завдань для проведення атестації здобувачів освіти;
- перелік інформаційних ресурсів, який використовується при вивченні навчальних дисциплін.

3. Характеристика складових НМК

3.1. Освітньо-професійна програма (далі –ОПП) - єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення визначених результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої та професійної кваліфікації.

- Освітньо-професійна програма містить:
- назву освітньо-професійної програми;
 - галузь знань та спеціальність;
 - спеціалізацію ;
 - інформацію про мову (мови) викладання;
 - форми здобуття освіти за цією освітньо-професійною програмою;
 - вимоги до попередньої освіти осіб, що є умовою зарахування на цю освітньо-професійну програму;
 - обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахової передвищої освіти за відповідною спеціальністю;
 - перелік обов'язкових загальних та спеціальних компетентностей випускника;
 - зміст підготовки здобувачів освіти, сформульований у термінах результатів навчання (програмних результатів навчання);
 - вимоги професійних стандартів;
 - перелік освітніх компонентів і логічну послідовність їх виконання;
 - відкритий перелік освітніх компонентів для вільного вибору здобувачів освіти;
 - форми атестації здобувачів освіти;
 - вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
 - потенційно-можливі (придатні) місця працевлаштування випускника.

Освітньо-професійні програми можуть мати корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

3.2. Програма навчальної дисципліни (далі – програма) є основним нормативним документом, що розробляється педагогічним працівником циклової комісії або колективом викладачів для кожної навчальної дисципліни (практики, курсової роботи) на основі освітньо-професійної програми підготовки фахівців відповідних рівнів фахової передвищої освіти та робочого навчального плану.

У програмі відображаються результати навчання, зміст освітнього компоненту, послідовність та організаційно-методичні форми його вивчення або виконання, обсяг часу на різні види навчальної роботи, засоби і форми поточного та підсумкового контролю, перелік навчально-методичної літератури, засобів наочності, технічних засобів навчання тощо.

Програма складається за встановленою в Коледжі формою, розглядається та погоджується на засіданні циклової комісії, яка забезпечує реалізацію освітнього компоненту та на засіданні методичної ради.

Затверджується навчальна програма заступником директором з навчальної роботи.

Програма має бути затверджена до початку навчального року. Зміни до програм вносяться у разі змін у стандартах фахової передвищої освіти (освітньо - професійної програмі), змін або уточнення системи контролю та оцінювання знань.

Програма у коледжі розробляється для забезпечення індивідуальних занять, занять з практичної підготовки, для оркестрового класу та хорового класу.

3.3. Робоча програма навчальної дисципліни (практики, курсової роботи) (далі – робоча програма) є основним нормативним документом, що розробляється провідним педагогічним працівником циклової комісії або колективом викладачів для кожної навчальної дисципліни (курсної роботи) на основі освітньо-професійної програми підготовки фахівців відповідних рівнів фахової передвищої освіти та робочого навчального плану.

У робочій програмі відображаються результати навчання, зміст освітнього компоненту, послідовність та організаційно-методичні форми його вивчення або виконання, обсяг часу на різні види навчальної роботи, засоби і форми поточного та підсумкового контролю, перелік навчально-методичної літератури, засобів наочності, технічних засобів навчання тощо.

Робоча програма складається за встановленою в Коледжі формою.

Робоча програма розглядається та погоджується на засіданнях циклової комісії, яка забезпечує реалізацію освітнього компоненту.

Затверджується робоча навчальна програма заступником директором з навчальної роботи.

Робоча програма складається на навчальний рік та має бути затверджена до початку навчального року, оприлюднена на сайті Коледжу. За умови відсутності потреби у змінах, чинність робочої програми може бути подовжено. Зміни до робочих програм вносяться щорічно до початку нового навчального року у разі змін у стандартах фахової передвищої освіти (освітньо - професійної програмі), змін або уточнення системи контролю та оцінювання знань, планів практичних або індивідуальних занять, тематики курсових робіт тощо; змін у робочих навчальних планах.

3.4. Теоретичний контент дисципліни може бути представлений підручниками, навчальними, навчально-наочними, методичними посібниками, хрестоматіями тощо, зміст яких відповідає змісту навчальної дисципліни. За відсутності зазначеного інформаційного забезпечення, що повністю відповідає програмі навчальної дисципліни, у достатньому обсязі та виданий протягом останніх 5 років, створюється контент у вигляді конспекту лекцій (стилий виклад лекційного матеріалу) або розширений план лекцій (реферативний виклад змісту).

3.5. Пакет лекційних презентацій до курсу лекцій з дисципліни - це допоміжний засіб теоретичного матеріалу. Презентації повинні бути розроблені до кожної теми лекції та містити малюнки, схеми, таблиці, діаграми, фотографії, що візуалізують матеріал.

3.6. Методичні рекомендації до практичних, індивідуальних занять містять методичні рекомендації щодо підготовки та виконання завдань на практичних заняттях.

Методичні матеріали (вказівки) до практичних, лекційних та індивідуальних занять складаються з елементів:

- плани занять;
- методичні настанови щодо виконання й оформлення студентом відповідних завдань;
- критеріїв оцінювання роботи студента.

3.7. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи, індивідуального завдання (контрольної роботи) містять всі методичні матеріали, що необхідні для виконання курсових робіт або індивідуального завдання (контрольної роботи).

Методичні вказівки до виконання курсових робіт повинні містити:

- перелік тем курсових робіт (проектів);
- індивідуальні завдання до них;
- методичні вказівки для студентів щодо виконання та оформлення робіт;
- критерії оцінювання;

- рекомендована методична та довідкова література, нормативні положення, інструкції тощо.

3.8. Методичні вказівки до самостійної роботи студента повинні забезпечувати студенту можливість самостійного опанування навчального матеріалу з дисципліни у позааудиторний навчальний час.

Методичні вказівки до самостійної роботи студентів містять такі обов'язкові елементи:

- перелік тем (відповідно до робочої програми навчальної дисципліни);
- план до кожної теми (конкретні завдання);
- перелік рекомендованої літератури за темами (джерело, сторінки);
- методичні рекомендації щодо розкриття питань плану або виконання практичних завдань;
- питання для самоконтролю;
- критерії оцінювання та орієнтовний графік поточного контролю.

3.9. Матеріали для поточного та підсумкового контролю містять перелік питань (завдань) та критерії оцінювання для кожного виду контролю, а саме:

- питання (завдання) до поточного та підсумкового контролю;
- комплект екзаменаційних білетів (тестів). Білети повинні цілісно відображати обсяг теоретичних знань і практичних умінь, що перевіряються, відповідно до змісту програми навчальної дисципліни (робочої програми навчальної дисципліни) затверджених на засіданні циклової комісії (для атестації здобувачів освіти білети затверджуються на засіданні циклової комісії та заступником директора з навчальної роботи);
- критерії оцінювання для кожного контрольного заходу.

Актуалізуються за умови зміни ОПП, педагогічної доцільності.

3.10. Методичні рекомендації до практики містять перелік видів практик, графік робіт, рекомендації щодо виконання завдань практики, вимоги до оформлення звіту, критерії оцінювання.

3.11. Методичні матеріали підготовки до комплексного, кваліфікаційного іспиту містять інформацію про зміст комплексного (кваліфікаційного) іспиту, а також рекомендації щодо організації процесу підготовки до нього.

Комплект білетів для атестації здобувачів фахової передвищої освіти у формі екзамену (комплексного іспиту, кваліфікаційного іспиту) розглядається на засіданні циклової комісії, затверджується головою циклової комісії та заступником директора з навчальної роботи. Екзаменаційні матеріали складаються на основі програми та робочої програми навчальної дисципліни і охоплюють її зміст. Білети повинні цілісно відображати обсяг теоретичних знань і практичних умінь, що перевіряються, відповідно до змісту дисципліни. Завдання теоретичного і практичного характеру в різних екзаменаційних білетах повинні бути рівноцінними; формулювання питань – чітким, зрозумілим, без подвійного тлумачення; кожне завдання повинно передбачати одну правильну відповідь.

Актуалізується за умови зміни стандарту фахової передвищої освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво», педагогічної доцільності.

4. Порядок розробки і контролю якості НМК

4.1. Матеріали НМК повинні відображати сучасний рівень розвитку музичного мистецтва, забезпечувати логічну послідовність викладання навчального матеріалу, передбачати застосування студентоцентрованого підходу, інноваційних та дистанційних методів навчання.

4.2. НМК компонентів освітньо - професійних програм розробляється на стадії розробки освітньо-професійних програм або їхнього перегляду. У разі змін в ОПП або педагогічної доцільності, розробляються (актуалізуються) ті елементи НМК, які потребують змін, та погоджує їх у встановленому порядку.

- 4.3. НМК компонентів освітньо – професійних програм розробляється викладачем, у навчальному навантаженні яких заплановано час на даний компонент, або колективом викладачів, якщо різні види навчального навантаження в межах одного компоненту освітньо - професійних програми заплановано декільком викладачам.
- 4.4. Для освітніх компонентів, які входять у навчальні плани декількох освітньо-професійних програм і мають однаковий зміст та програмні результати навчання, готують уніфікований НМК. Різницю в обсязі годин, формі підсумкового контролю деталізують у відповідних складових НМК.
- 4.5. Розроблені НМК (складові НМК, що актуалізуються), обговорюються і затверджуються на засіданні циклової комісії, яка виконує навчальне навантаження, до початку навчального року, заступником директора з навчальної роботи.
- 4.6. Навчально-методичне забезпечення освітньо-професійних програм має бути підготовлено (актуалізовано) до початку нового навчального року. Відповідальність за наявність та збереження НМК усіх освітніх компонентів, закріплених за цикловою комісією несе голова циклової комісії. Голова циклової комісії організовує і контролює розроблення та актуалізацію НМК компонентів освітньо-професійних програм.
- 4.7. Відповідальність за якість, актуальність змісту та відповідність чинним освітньо-професійним програмам НМК педагогічні працівники (колектив педагогічних працівників), за яким закріплено відповідний освітній компонент.
- 4.8. НМК компонентів освітньо - професійних програм зберігаються у паперовому та електронному вигляді на циклової комісії, за якою закріплений компонент, протягом дії освітньо - професійної програми.
- 4.9. Сектор моніторингу якості навчального процесу (методична рада, заступник директора з навчальної роботи) щорічно здійснює вибіркочу перевірку наявності і складу НМК з метою встановлення рівня готовності циклових комісій до нового навчального року.
- 4.10. Здобувачам фахової передвищої освіти має бути забезпечено вільний та зручний доступ до навчально-методичного забезпечення освітньо- професійних програм. Конфіденційними матеріалами навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів циклової комісії є пакети засобів діагностики, які використовуються під час контрольних заходів.
- 4.11. Забезпечення доступу здобувачів до НМК в електронному вигляді здійснюється шляхом:
- видачі електронної версії на фізичних носіях;
 - надання матеріалів у повному обсязі або окремих складових електронного НМК на запит студента електронною поштою;
 - розміщення електронного НМК на циклової комісії;
 - розміщення складових електронного НМК або посилань на них (якщо ресурси розміщені у цифровому репозиторії або електронному каталозі бібліотеки) у дистанційному навчальному курсі у віртуальному освітньому середовищі Classroom.
- 4.12. Рекомендовані для вивчення освітніх компонентів література та інші джерела інформації мають бути доступними здобувачам освіти на безоплатній основі, зокрема:
- у бібліотеці Коледжу;
 - на електронних ресурсах Коледжу;
 - у визначених у робочій програмі відкритих державних реєстрах, інформаційних системах, базах даних тощо;
 - на зазначених у робочій програмі зовнішніх електронних ресурсах, що надають вільний доступ до інформації.
- 4.13. Робочі програми навчальних дисциплін не є об'єктами авторського права та інтелектуальної власності згідно ст. 8 Закону України про авторське право та суміжні права. Інші складники навчально-методичного забезпечення освітньої програми можуть бути об'єктами авторського права, якщо вони є творами у галузі науки, літератури та/або мистецтва, зазначеними у ст. 8 Закону України про авторське право

та суміжні права або у Конвенції про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами фахової передвищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам освітньої програми.

Галузь знань – основна предметна галузь освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

Дескриптори Національної рамки кваліфікацій:

- **автономність і відповідальність** – здатність самостійно виконувати завдання, вирішувати завдання і проблеми та відповідати за результати своєї діяльності;
- **знання** – осмислена та засвоєна суб'єктом наукова інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності. Знання поділяються на емпіричні (фактологічні) і теоретичні (концептуальні, методологічні);
- **комунікація** – взаємозв'язок суб'єктів з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності;
- **уміння** – здатність застосовувати знання для виконання завдань та вирішення завдань і проблем. Уміння поділяють на когнітивні (інтелектуально-творчі) та практичні (на основі майстерності з використанням методів, матеріалів, інструкцій та інструментів).

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на встановленні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується в кредитах ЄКТС.

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа (компетентний орган) встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів.

Кваліфікація освітня – кваліфікація, що присуджується вищими навчальними закладами на підставі виконання вимог Стандартів вищої освіти.

Кваліфікація професійна – кваліфікація, що присуджується на підставі виконання вимог професійних стандартів, які діють у сфері праці і відображають здатність особи виконувати завдання й обов'язки певного виду професійної діяльності. Професійні кваліфікації визначаються роботодавцями або спільно з ними, або за встановленими за їх участю правилами.

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати навчальну та подальшу професійну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

- **Інтегральна компетентність** – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності.
- **Загальні компетентності** – універсальні компетентності, що не залежать від предметної сфери, але важливі для успішної подальшої професійної та

соціальної діяльності здобувача в різних галузях і для його особистісного розвитку.

- **Спеціальні (фахові, предметні) компетентності** – компетентності, що залежать від предметної сфери, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

Національна рамка кваліфікацій – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів.

Освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма

– система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Результати навчання (програмні) – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою в процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити і виміряти.

Спеціалізація – складова спеціальності, що визначається законодавством або закладом фахової передвищої освіти, або науковою установою і передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну чи освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти.

Спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.

Якість фахової передвищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів фахової передвищої освіти.